

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 15P/477/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312219336
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana XXXOčenášová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2013:4312219336.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice, v konaní pred sudkyňou JUDr. Janou Očenášovou, v právnej veci starostlivosti o maloletú H. O., nar. XX.XX.XXXX, t.č. bytom u navrhovateľov, v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Leviciach, dieťa matky N. O., nar. XX.X.XXXX, bytom X., t.č. O. č. XXX, a otec neuvedený, na návrh navrhovateľov U. O., nar. XX.X.XXXX, bytom Q. H., S. XXX/XXX a U. O., nar. X.XX.XXXX, bytom Q. H., S. XXX/XXX, za účasti prokurátorky Okresnej prokuratúry, o zrušenie ústavnej starostlivosti a zverenie maloletej do pestúnskej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd z r u š u j e ústavnú starostlivosť nariadenú nad mal. H. O., nar. XX.XX.XXXX rozsudkom Okresného súdu Levice č.k. 10P/73/2012-36 zo dňa 3.5.2012.

Súd mal. H. O., nar. XX.XX.XXXX z v e r u j e do pestúnskej starostlivosti U. O., nar. XX.X.XXXX, ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú a oprávnená maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach.

Matka je p o v i n n á prispievať na výživu mal. H. O., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 30 % sumy aktuálneho životného minima na nezaopatrované, nepľnoleté dieťa vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

M e n í sa rozsudok Okresného súdu Levice č.k. 10P/73/2012-36 zo dňa 3.5.2012 v časti určenia platobného miesta úhrady výživného.

Súd v časti obmedzenia výkonu rodičovských práv a povinností a ustanovenia opatrovníka maloletej konanie z a s t a v u j e .

Účastníci n e m a j ú právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovatelia sa podaným návrhom domáhali zrušenia ústavnej starostlivosti nariadenej nad maloletou H., jej zverenia do pestúnskej starostlivosti, obmedzenia rodičovských práv a ustanovenia opatrovníka dieťaťu. Návrh odôvodnili tým, že po dlhších úvahách sa rozhodli, že by do svojej starostlivosti prijali dieťa z detského domova formou pestúnskej starostlivosti. Majú na prijatie dieťaťa vytvorené podmienky, skúsenosti majú s vlastnými deťmi a radi by pomohli aj inému dieťaťu. Absolvovali prípravu na náhradné rodičovstvo a s maloletou si vytvorili počas interakcií citový vzťah a chú jej venovať čo najskôr svoju starostlivosť.

V konaní bolo nariadené predbežné opatrenie uznesením č.k. 15P/477/2012-27 zo dňa 30.10.2012, ktorým bolo dieťa odovzdané do dočasnej starostlivosti navrhovateľky.

Matka dieťaťa bola na pojednávania vytyčené súdom riadne a včas predvolávaná, neúspešný zostal aj pokus o jej predvedenie. Pojednávani vo veci sa bez ospravedlnenia nezúčastnila. Súd postupoval podľa § 101 ods. 2 O.s.p. a prejednal vec bez jej prítomnosti, prihliadol pritom na obsah spisu a vykonané dôkazy.

Kolízny opatrovník navrhol zveriť dieťa do pestúnskej starostlivosti navrhovateľky, nakoľko táto forma starostlivosti má prednosť pred ústavnou. Matke navrhol určiť výživné vo výške 30 % sumy aktuálneho životného minima na nezaopatrené, nepĺnoleté dieťa.

Prokurátorka žiadala návrhu navrhovateľky vyhovieť, zrušiť ústavnú starostlivosť a určiť matke primerané výživné.

Súd po vykonanom dokazovaní zistil nasledovný skutkový stav:

Maloletá H. pochádza z mimomanželského vzťahu matky a neuvedeného otca. Z nemocnice bolo dňa 22.2.2012 oznámené podozrenie z týrania dieťaťa, ktoré bolo prijaté so zapareninami, kŕmené bežným mliekom s modrinami a opuchom za uchom. Lekár diagnostikoval syndróm týraného dieťaťa. Dieťa bolo predbežným opatrením tunajšieho súdu č.k. 10P/73/2012-7 zo dňa 7.3.2012 umiestnené v Detsom domove A..

Navrhovatelia sú manželmi od r. 1992. Majú štyri vlastné deti. Bývajú v 4-izbovom rodinnom dome v ich vlastníctva so záhradou. Sú oboznámení so zdravotným stavom mal. H., starostlivosť o dieťa by celodenne zabezpečovala navrhovateľka, ktorá by išla s dieťaťom na rodičovskú dovolenku. Navrhovateľka pracuje ako SZČO, v oblasti maloobchodného predaja. Jej príjem je nepravidelný. Manžel pracuje ako dozorca v Ústave na výkon väzby a ústave na výkon trestu odňatia slobody, s mesačným príjmom okolo 850,- Eur v čistom. Navrhovateľka má trvalý pobyt na území SR, je zdravá, s manželom požívajú v mieste bydliska dobrú povesť, sú bezúhonní. Obaja absolvovali prípravu na náhradné

rodičovstvo na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny S. (ďalej len „ÚPSVaR“). S dieťaťom si vytvorili citový vzťah.

Zo správ Detského domova v A. zo dňa 12.10.2011 a 17.10.2012 vyplýva, že mal. bola počas stretnutia s navrhovateľkou pokojná, obzerala si ju. Krátky čas zostali aj osamote, ku koncu stretnutia sa dieťa usmievalo, bolo pokojné. Interakcia medzi maloletou a navrhovateľkou sa uskutočnila dňa 15.10.2012 a 17.10.2012. Matka sa o dieťa žiadnym spôsobom nezaujímalá, dňa 11.10.2012 boli v zmysle príslušných ustanovení Zákona o rodine splnené podmienky osvojitelnosti dieťaťa. Zo záverov vyplýva, že maloletá pozitívne reagovala na navrhovateľku, ktorá zvláda starostlivosť o dieťa, má aktívny prístup, spolupracuje. Pozorne primerane a pohotovo reaguje na všetky potreby dieťaťa. Atmosféra interakcií bola uvoľnená, bezprostredná a pozitívna.

Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 10P/73/2012-36 zo dňa 3.5.2012 bola u maloletej nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa vykonáva v Detskom domove A.. Matka bola zaviazaná prispievať na výživu dieťaťa výživným vo výške 30 % sumy aktuálneho životného minima.

Zo sociálnej správy o dieťati vyplýva, že matka sa k povinnostiam bežného života stavia ľahostajne, nezodpovedne a neplní si základné rodičovské povinnosti. Má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k mal. C. E., nar. 20.XX.XXXX, ktorého má v osobnej starostlivosti. Je nezamestnaná, na materskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok. U mal. H. bol diagnostikovaný syndróm týraného dieťaťa. Matka neprejavuje o dieťa žiadny záujem.

Z potvrdenia Ústavu na výkon väzby a ústave na výkon trestu odňatia slobody D. vyplýva, že manžel navrhovateľky mal čistý príjem 861,57 Eur v mesiaci júl 2011.

Podľa vyjadrenia lekára MUDr. Jána Kmeťa, navrhovateľka je spôsobilá poskytovať starostlivosť o dieťa formou pestúnskej starostlivosti.

Z rozhodnutia ÚPSVaR zo dňa 20.4.2012 vyplýva, že navrhovateľka bola zapísaná do zoznamu žiadateľov o náhradnú rodinnú starostlivosť dňom 13.4.2012.

Obec O. dňa 11.12.2012 oznámila, že matka dieťaťa sa na výchove mal. H. nepodieľa a ani sa nezaujíma o jej pobyt v Detskom domove v A.. Je nezamestnaná v pokročilom štádiu tehotenstva.

Obec Q. H. dňa 11.12.2012 oznámila, že navrhovatelia sú zamestnaní a o svoje deti sa zodpovedne starajú. Nie sú známe žiadne okolnosti, ktoré by negatívne ovplyvňovali výchovu mal. detí.

Z oznámenia ÚPSVaR zo dňa 21.12.2012 vyplýva, že matka je poberateľkou dávky a príspevkov pomoci v hmotnej núdzi a prídavku na dieťa a rodičovského príspevku.

Zo správy zo šetrenia pomerov zo dňa 23.1.2013 vyplýva, že dieťa sa v osobnej starostlivosti navrhovateľky adaptovalo veľmi dobre, deti navrhovateľov si maloletú obľúbili,

vnímajú ju ako súrodca. Navrhovatelia majú vhodné podmienky pre prijatie dieťaťa do ich starostlivosti a aj dostatočné rodičovské kompetencie vzhľadom na výchovu, ktorú poskytujú svojim štyrom deťom.

Navrhovateľka vo svojej výpovedi uviedla, že žiada aby dieťa bolo zverené do jej pestúnskej starostlivosti, nakoľko u maloletej bola vyslovená osvojiteľnosť a navrhovateľ bol ustanovený za opatrovníka. Poukázala na to, že dieťa napreduje, čo potvrdili aj lekári dieťaťa a má sa v jej starostlivosti dobre. Majú medzi sebou vytvorené citové väzby.

Navrhovateľ vo svojej výpovedi uviedol, že súhlasí so zverením dieťaťa do pestúnskej starostlivosti jeho manželky.

Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 10P/413/2012-32 zo dňa 5.3.2013, právoplatný dňa 11.4.2013 bola u mal. H. vyslovená osvojiteľnosť. Matke boli obmedzené rodičovské práva a povinnosti tak, že nie je oprávnená mal. dieťa zastupovať a spravovať jej majetok. Za opatrovníka pre dieťa bol ustanovená navrhovateľ.

Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine, náhradnou osobnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú, alebo nemôžu zabezpečiť.

Podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine, súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody pre ktoré bola nariadená.

Podľa § 48 ods. 1,2,4 Zákona o rodine, ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, a ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o jeho zverení do pestúnskej starostlivosti fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa pestúnom a spĺňa ustanovené predpoklady. Pestúnom sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území SR, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, je zapísaná do zoznamu žiadateľov o pestúnsku starostlivosť podľa osobitného predpisu a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude pestúnsku starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. V rozhodnutí podľa odseku 1 súd vymedzí rozsah práv a povinností pestúna k maloletému dieťaťu.

Podľa § 50 ods. 1,2,4,5 Zákona o rodine, pestún je povinný vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa, spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach Ak pestún predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu

malol. dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom malol. dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Na správu majetku malol. dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33. Maloleté dieťa, ktoré žije v domácnosti s pestúnom, je povinné podieľať sa osobnou pomocou, ak má príjem z vlastnej práce, aj príspevkom

z tohto príjmu na spoločných potrebách rodiny. Počas výkonu pestúnskej starostlivosti rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú rodičovské práva a povinnosti v rozsahu, v akom nepatria pestúnovi. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do pestúnskej starostlivosti. Ak sa s pestúnom nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo pestúna súd.

Podľa § 51 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do pestúnskej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné, rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali orgánu sociálno-právnej ochrany detí.

Podľa § 62 ods. 1,2,3 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že matka sa o dieťa nestarala, k povinnostiam bežného života stavia ľahostajne, nezodpovedne a neplní si základné rodičovské povinnosti. U maloletej bol diagnostikovaný syndróm týraného dieťaťa. Od hospitalizácie a následného umiestnenia v detskom domove matka neprejavila o dieťa žiadny záujem.

Navrhovateľka bola riadne zaregistrovaná ako žiadateľka o náhradnú rodinnú starostlivosť dňom 13.4.2012. Spĺňa všetky zákonné podmienky podľa § 48 Zákona o rodine na výkon pestúnskej starostlivosti, má trvalý pobyt na území SR, je zdravá, bezúhonná, spôsobilá na právne úkony v plnom rozsahu. Zo šetrenia pomerov v jej domácnosti ako aj v jej starostlivosti o domácnosť a vlastné deti neboli zistené žiadne nedostatky. Navrhovateľka má vytvorené vhodné materiálne podmienky pre starostlivosť o dieťa. V obci požíva spolu s manželom dobrú povesť. Interakcie medzi dieťaťom a navrhovateľkou realizované za účelom zverenia maloletej do pestúnskej starostlivosti navrhovateľky prebiehali pozitívne. Po umiestnení dieťaťa do rodiny navrhovateľky, dieťa napreduje, jeho zdravotný stav je dobrý. Dieťa sa dobre adaptovalo, bolo prijaté aj vlastnými deťmi navrhovateľky a jej manžela. Medzi rodinou navrhovateľky a dieťaťom sa vytvorili citové väzby.

Zverenie maloletej do ústavnej starostlivosti je najkrajnejším riešením a prichádza do úvahy v prípadoch, kedy rodičia nemôžu alebo nezabezpečujú osobnú starostlivosť o dieťa, pretože aj samotné maloleté dieťa má právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť zo strany svojich rodičov. Navrhovateľka má záujem zabezpečiť pestúnsku starostlivosť o maloletú, pre zverenie maloletej spĺňa všetky zákonom stanovené predpoklady. Už v súčasnosti si s maloletou vytvorila adekvátnu citovú väzbu na rozdiel od matky, ktorá o maloletú neprejavuje žiadny záujem. Súd vzhľadom k tomu, aby bolo zachované právo dieťaťa vyrastať v prostredí čo najbližšom jeho prirodzenému rodinnému prostrediu, návrh navrhovateľky považoval za dôvodne podaný a preto zrušil nariadenú ústavnú starostlivosť nad maloletou a zveril ju do pestúnskej starostlivosti navrhovateľky, čo je v jej najlepšíom

záujme. Súd zároveň v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia vymedzil rozsah práv a povinností navrhovateľky k maloletej tak, že je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú a oprávnená maloletú zastupovať, spravovať jej majetok v bežných veciach.

Zverením maloletej do pestúnskej starostlivosti navrhovateľky matke nezaniká jej zákonná vyživovacia povinnosť. Matka je nezamestnaná, poberá dávky v hmotnej núdzi, prídavok na 1 mal. dieťa a rodičovský príspevok. Má 1 ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Súd vzhľadom na takto preukázané osobné, majetkové

pomery rodičov určil vyživovaciu povinnosť matke v zmysle § 62 ods. 3 Zák. o rodine vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa určenú osobitným zákonom. Vyživovaciu povinnosť rodičov na maloletého súd určil v zmysle § 51 Zák. o rodine na príslušný úrad sociálnoprávnej ochrany detí a mládeže a to ÚPSVaR S.. Keďže účinky tohto rozhodnutia nastávajú jeho právoplatnosťou, počiatok vyživovacej povinnosti rodičov na účet ÚPSVaR S. súd určil práve právoplatnosťou tohto rozhodnutia.

Týmto zároveň dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Levice č.k. 10P/73/2012-36 zo dňa 3.5.2012 v časti určenia platobného miesta úhrady výživného.

Podľa § 103 O.s.p., kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 prvá veta O.s.p., ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Podľa § 159 ods. 3 O.s.p., len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Nakoľko o obmedzení výkonu rodičovských práv a povinností a ustanovení opatrovníka maloletej bolo už rozhodnuté rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 10P/413/2012-32 zo dňa 5.3.2013, právoplatný dňa 11.4.2013, súd z dôvodu tejto prekážky, konanie v tejto časti zastavil podľa vyššie citovaného ustanovenia § 104 ods. 1 prvá veta O.s.p.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, keď mohlo konania začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Nitre v štyroch písomných vyhotoveniach. Odvolanie musí obsahovať označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, označenie mena, zamestnania a bydliska účastníkov, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/95 Z.z. - Exekučný poriadok; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Rozsah a dôvody odvolania možno rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.